

Verslag Ontwikkelgroep CVU – 12 juni 2025

Donderdagochtend 12 juni ontmoetten de leden van De Ontwikkelgroep CVU elkaar in het kantoor van Cultuur & School Utrecht (C&SU) aan de Ganzenmarkt, te Utrecht. Het was een moment van hernieuwde ontmoeting én nieuwe stappen zetten, halverwege het eerste jaar van CmK4. Naast de vertrouwde gezichten van Maria Hendriks (SO De Kleine Prins), Linda Rosink (Stichting Kopa), Geert van Boxtel (De Muziekroute), Marjolein Titshof (Kohnstammschool), Marije van 't Sant (Cultuuronderwijs Utrecht) en Lydia Schroder (Hogeschool Utrecht / PABO), was ook het team van Creatief Vermogen Utrecht vertegenwoordigd: Pelle van de Berg (adviseur partnerschappen), Reineke de Vries (adviseur kennisdeling en deskundigheid), Cas van Dijk (projectmedewerker) en Lonneke van der Loos (communicatie). Daphne de Bruin (De Vrijstaat) en Miranda Kipping (Brede Schoolcoördinator) moesten zich helaas afmelden voor deze bijeenkomst.

We trapt af met een speelse opdracht om in beelden terug te kijken op het eerste halfjaar van CmK4. De tafel lag vol speelgoed van schildpadden tot boomgaarden, van glijbanen tot Duploblokjes. Ieder koos intuïtief een voorwerp dat iets vertelde over zijn of haar ervaring. Wat volgde was een open en kleurrijke ronde waarin herkenning, verschillen en nieuwe energie voelbaar werden. Een aantal voorbeelden van hoe dit er uitzag: Linda koos een plastic boom met appels: *“De wortels zijn stevig, het afgelopen jaar ging veel aandacht uit naar de structuur en het plan. Nu mogen we oogsten.”* Ze kijkt uit naar een jaar met meer inhoudelijke verdieping. Geert pakte Bob de Bouwer en keek naar de herinrichting van het partnerschap in Overvecht. Minder partners, meer helderheid. Een compliment voor de overdracht van het penvoerderschap door C&SU: complex, maar zorgvuldig gedaan. Marije koos vervolgens voor een boer op een glijbaan. *“Het voelde soms als stilstand: veel praten, afstemmen, rapporteren. Maar het was nodig voor CVU om het speelveld te leren kennen. Nu is het tijd om van de glijbaan te gaan en weer aan de slag met de scholen.”*

Overgang penvoerderschap: scherpstellen en vertrouwen

We blikten terug op de overgang van penvoerderschap. Voor velen vroeg het proces veel afstemming en nadenken, maar het leverde ook iets op: helderheid. Rollen en geldstromen zijn duidelijker geworden en de samenwerking is prettig.

Linda roemde openheid en gelijkwaardigheid in de gesprekken. *“C&SU is niet van bovenaf gaan bepalen, maar ertussen komen staan.”* Marije vond het proces zwaar, maar logisch bij een nieuwe structuur. Pelle heeft heel veel zin in wat komen gaat. Reineke noemde het een *puntenslijper*: alles is aangescherpt.

Website Creatief Vermogen Utrecht – zichtbaarheid in een nieuw jasje?

Lonneke presenteerde het voorstel om CVU te integreren binnen de website van Cultuur & School Utrecht. De vertrouwde URL blijft, maar zal doorlinken naar een aparte pagina met eigen gezicht en stijl. De voordelen van deze integratie zijn kosten- en tijdbesparing, meer samenhang binnen het netwerk.

De reacties waren overwegend positief: het is overzichtelijk, efficiënt en sluit aan bij de koers van meer verbondenheid. Toch klonken er ook gevoelsmatige kanttekeningen. Zo heeft Linda begrip voor de keuze, maar dat het ook een beetje pijn doet, met name vormgeving technisch. *“De website van C&SU is al zo vol. Belangrijk vind ik dat het een eigen gezicht blijft houden, dat het echt wat anders is.”* Maria gaf aan dat een heldere introductie cruciaal is, bijvoorbeeld met een korte video. Verder kwam er ter sprake dat de term ‘CmK’ mogelijk minder herkend wordt in de stad. ‘Creatieve Partnerschappen’ wordt als prikkelender en onderscheidender ervaren.

Lonneke vroeg ook aan de ontwikkelgroep hoe vaak ze zelf op de website zitten. Dit was eigenlijk alleen het geval om komende bijeenkomsten te checken of via de nieuwsbrief gestuurde artikelen te lezen.

Conclusie: Iedereen is akkoord met de integratie zolang de pagina wel een eigen gezicht en stijl krijgt.

LAB's en kennislijnen: van denken naar doen

We doken deze middag tevens in het voorstel voor kennisdeling en deskundigheidsbevordering via vier kennislijnen, ondersteund door LAB's. LAB's zijn werkgroepen waarin scholen en culturele partners samen onderzoeken, experimenteren en kennis ontwikkelen rondom een specifiek thema. De inzichten en ervaringen die daaruit voortkomen worden gedeeld binnen het bredere CVU-netwerk.

Lijn 1: Inclusiviteit en diversiteit in cultuureducatie

Hoe inclusief en divers is de cultuureducatiesector in Utrecht? Hoe kan het inclusiever worden?

Deze lijn draait om het vergroten van kansengelijkheid voor álle kinderen in Utrecht. Een belangrijke leidraad hierbij is de Code Diversiteit & Inclusie (D&I) – hoe passen we die concreet toe binnen het Utrechtse netwerk van cultuureducatie? Ook is er behoefte aan training en vervolg: bewustwording en kennis over inclusie moeten niet blijven hangen in losse bijeenkomsten, maar onderdeel worden van een doorlopende praktijk. LAB's binnen deze lijn kunnen zich richten op het onderzoeken van praktische vertalingen van inclusie in de klas, bij instellingen én in het partnerschap zelf.

Lijn 2: Cultuureducatie & burgerschap

Hoe kan kunst bijdragen aan burgerschap (en andersom)?

De urgentie van deze lijn wordt gevoeld door wat er in de wereld speelt. Denk aan maatschappelijke spanningen, vragen rondom democratie, vrijheid van meningsuiting en identiteit. Hoe kan de culturele sector bijdragen aan dialoog en bewustwording hierover binnen het onderwijs? Deze lijn sluit aan op het facultatieve doel van vakintegratie binnen

CmK waarbij kunst niet op zichzelf staat, maar verweven is met thema's als burgerschap. De lijn start met een Meet-up waarin goede voorbeelden worden gedeeld en wordt vervolgd met een LAB waarin wordt gewerkt aan verdieping en het delen van concrete tools en werkwijzen.

Lijn 3: Impact maken en meten

Wat willen we bereiken met CVU en hoe maken we die impact zichtbaar en meetbaar?

Vanuit het netwerk klinkt een duidelijke wens: maak impact zichtbaar. Niet alleen voor externe verantwoording, maar ook om elkaar binnen het netwerk te versterken. Deze lijn sluit aan bij een bredere ontwikkeling binnen het projectplan van CVU, waarin gezocht wordt naar nieuwe vormen van evaluatie en monitoring die aansluiten bij de praktijk.

Een werkgroep (eventueel met inzet van externe expertise) kan verkennen hoe we als netwerk gezamenlijk werken aan resultaatgerichte reflectie, zonder in abstracte metingen te verzanden. Denk aan het benutten van bestaande theorieën, praktijkonderzoek en het slim inzetten van ALPO-leerkrachten bij de monitoring.

Lijn 4: Doorontwikkeling creatieve grondhouding en creatief vermogen

Hoe bouwen we verder op wat er de afgelopen 12 jaar is ontwikkeld?

Deze lijn gaat over het borgen en verdiepen van de creatieve pedagogiek en didactiek die CVU in de afgelopen jaren heeft ontwikkeld, zoals de Diamant van creatief vermogen en de Diamantslijper. Hoe zorgen we dat nieuwe partners hiermee bekend raken? Hoe geven we dit een plek in nieuwe samenwerkingen? En waar liggen kansen voor actualisatie of verdieping? Met het vertrek van de HKU als uitvoerende partner ligt hier ook de vraag: hoe behouden we de gemeenschappelijke taal en methodiek? Een idee is om voor nieuwe partners een verplichte introductie te ontwikkelen, zodat de basiskennis gedeeld blijft. LAB's binnen deze lijn kunnen praktijkvragen koppelen aan bestaande materialen, en samen nadenken over hoe deze tools blijven leven én doorontwikkeld worden. Hoe bouwen we verder op wat er al ligt?

In twee groepen reflecteerden we op de lijnen: wat spreekt aan, wat mist nog, wat vraagt nadere uitwerking?

Groep 1:

De reacties in deze groep waren overwegend enthousiast over de opzet en de gelaagdheid van het voorstel. Linda Rosink (Stichting Kopa) benadrukte hoe fijn het is om eindelijk zulke heldere lijnen gepresenteerd te krijgen. *"Ik dacht meteen: aan de slag! Het zijn thema's die goed passen bij wat er leeft in het veld."* Ze sprak haar waardering uit voor het LAB-concept, dat volgens haar ruimte biedt voor experiment, praktijkonderzoek en samenwerking met 'de voeten in de modder'. *"Dat maakt het echt van ons,"* voegde ze toe, *"het stimuleert eigenaarschap in het netwerk."* Daarnaast noemde Linda specifiek lijn 4 als aandachtspunt. De basis die in eerdere fases van CVU met HKU is gelegd rondom het creatief vermogen en de diamant metafoor is sterk, maar vraagt volgens haar een nieuwe impuls nu HKU als partner een stap terug heeft gedaan. *"Overweeg om nieuwe partners een soort 'introductie CVU' verplicht te laten volgen. Het helpt om een gemeenschappelijke taal te ontwikkelen."* Over *burgerschap* zag Linda kansen om aan te haken op bestaande best practices en cases

, zoals Arts & Sciences en Chillen met Erfgoed. Ook het betrekken van ALPO-leerkrachten bij impactonderzoek werd als waardevol genoemd. Een praktische noot: het zou helpend zijn als deelname aan LAB's op de een of andere manier vergoed kan worden.

Marjolein Titshof (Kohnstammschool) pleitte ervoor om de doelstellingen van elke lijn nog concreter te maken inclusief succescriteria. "Wat wil je per LAB bereiken? Wat is een minimale opbrengst?" Ook wees ze op het belang van bewustzijn over wie je uitnodigt voor een LAB. *"Wie je betreft, weerspiegelt je visie. Als je directies erbuiten houdt, verlies je strategische borging. Laat ze aanhaken."* Over Burgerschap zei Marjolein: *"Dit is een abstract containerbegrip. Maak het tastbaar binnen de schoolpraktijk, net zoals we zagen bij Chillen met Erfgoed."* De Lijn over impact maken en meten vond ze inhoudelijk al verder uitgewerkt dan de rest. Zij adviseerde daarbij gebruik te maken van bestaande theoretische kaders, zoals die van John Hattie, om leerprocessen beter inzichtelijk te maken.

Groep 2:

Deze groep sprak waardering uit voor de ambitie en richting van het voorstel, maar stelde ook scherpe vragen over uitvoerbaarheid en inhoudelijke focus.

Geert van Boxtel (De Muziekroute) noemde het voorstel *"ambitieuze en veelomvattende"* en waarschuwde dat het tijd kost om dit goed te doen. Zijn interesse ging vooral uit naar de impact lijn, maar hij vroeg zich wel af hoe goed dat thema past bij de andere drie lijnen. *"Impact is belangrijk, maar voelt nu als thema een beetje een vreemde eend in de bijt vooral als het een aparte lijn blijft."*

Marije van 't Sant (Cultuuronderwijs Utrecht) stelde de fundamentele vraag: *"Welk probleem lossen deze lijnen eigenlijk op? Wat ontbreekt er nu dat hiermee wél mogelijk wordt?"*

Volgens haar mist in het huidige voorstel nog expliciete aandacht voor de creativiteitsontwikkeling van leerkrachten zelf. Ook wees zij op de rol van schoolbesturen en directies: *"Zij moeten ruimte creëren voor cultuureducatie en partnerschap. Dan moet je ze ook als doelgroep meenemen in dit verhaal."*

Maria Hendriks (SO De Kleine Prins) benoemde de spanning die ze binnen scholen vaak ervaart tussen burgerschapsvorming en cultuureducatie. *"Ze vechten soms om ruimte en aandacht, maar als je ze weet te verbinden versterken ze elkaar."* Ook bij haar kwam inclusie en diversiteit als belangrijk thema naar voren. *"Dat is iets wat je alleen in dialoog met elkaar kunt ontwikkelen in het team, met de partners en met de kinderen. Dat vraagt oefening, tijd en openheid."*

De conclusie: er werd enthousiast gereageerd op de vier kennislijnen en bijbehorende LAB's als middel voor kennisdeling, experiment en netwerkversterking binnen CVU. De thema's sluiten goed aan bij wat speelt in het veld. De LAB's bieden ruimte voor praktijkonderzoek en eigenaarschap, al is verdere uitwerking nodig. Er is behoefte aan scherpere doelstellingen per lijn, actieve betrokkenheid van schoolleiders, borging van bestaande expertise en aandacht voor de rol van leerkrachten. Met gerichte focus kunnen de LAB's uitgroeien tot plekken waar visie en praktijk samenkomen en duurzame impact ontstaat.

Uitbreiding ontwikkelgroep & vooruitblik

CVU groeit, en dat vraagt om een bredere ontwikkelgroep. Mede daarom werd ook de vraag gesteld aan de huidige Ontwikkelgroep of zij nog verder willen of willen stoppen. De conclusie is dat er sowieso behoefte is aan versterking vanuit het PO, VO (zowel school als partner) en nieuwe gezichten. Wil je zelf meedenken of een keer aansluiten dan kan dat altijd, laat het dan voor de zomer weten via reineke@cultuurenschoolutrecht.nl

Volgende ontwikkelgroep bijeenkomst:

25 september, 11.30–13.30

Kennisdeelbijeenkomst:

9 oktober, 15.00–17.30